

ΕΜΥΡΝΗ, ΤΕΤΑΡΤΗ 18 (1) ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ
ΣΩΚΡ. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ
Γ. Κ. ΥΠΕΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Εν Συύρνη	ετησία μετζ.	6	εξάμην.	3
Εκτός τῆς Συύρνης	»	8	»	4

Αἱ συνδρομαὶ καὶ αἱ εἰσφορῆσεις προπληρώνονται.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται μεταλλικᾶ 2.

A

Η ΑΡΧΑ

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Βαθὺ καὶ ἄρρητόν ἐστι τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, ὅπερ αἱ βαρυπενθεῖς ἀκολουθίαι τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης ἐβδομάδος τῷ Χριστιανῷ διεγείρουσιν, ἣτις καὶ ἐβδομάς μεγάλη καλεῖται, διὰ τὰ ἐν αὐτῇ τελεσθέντα μεγάλα τε καὶ ἀπόρρητα (Χρυσόστ. Γεν. ὁμ. 30) Διακρίνονται δὲ αἱ σημανταὶ αὗται ἀκολουθίαι διὰ τὸ ὕψος τῆς ποιήσεως τῶν ἱερῶν ὑμνογράφων καὶ τὸ βάρος τῆς εἰς Ι. Χ. ἀφοσίωσεως καὶ λατρείας.

Ἐν τῷ ὄρθρῳ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης τετάρτης ποιούμεθα μνηστὴν τῆς ἀμαρτωλοῦ γυναικὸς ἥτις μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ ἤλειψε μύρῳ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον (κατ'. 14) ἐνῶ αὕτη ἤλειψε μύρῳ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰούδας παρέδιδεν αὐτὸν εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς λαμβάνων τὰ 30 ἀργύρια (1500 γρόσια).

Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, ἐπ' αὐτῶν τῶν Αποστολικῶν χρόνων ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ νηστεία τῆς τετάρτης.

Εἰς τὰ ἀπόστιχα τῆς ἀγρυπνίας ταύτης ψάλλεται τὸ τοῖς πᾶσι γνωστὸν δοξαστικὸν τῆς Κασσιανῆς, ἣτις νομίζεται σύγχρονος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ τὸ δοξαστικόν.

«Ὁν ἐκήρυξεν Ἀμνὸν Ἡσαΐας ἔρχεται ἐπὶ σφαγὴν ἐκούσιον καὶ τὸν νῶτον δίδωσιν εἰς μάστιγα, τὰς σιαγόνας εἰς ραπίσματα· τὸ δὲ πρόσωπον οὐκ ἀπεστράφη, ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων. Θανάτῳ δὲ ἀσχήμονι καταδικάζεται· πάντα ὁ ἀναμάρτητος ἐκούσιως καταδέχεται, ἵνα πᾶσι δωρήσεται τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν».

Κατὰ τὴν διήγησιν δὲ ταύτην τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου συνετάχθη καὶ τὸ ἐξῆς ὠραῖον διὰ τὰς ἀντιθέσεις ἰδιόμελον τῶν αἰνῶν.

«Ὅτε ἡ ἀμαρτωλὴ προσέφερε τὸ μύρον, τότε ὁ μαθητὴς συνεφώνει τοὺς παρανόμους, ἡ μὲν ἔχαιρε κενοῦσα τὸ πολῦτιμον, ὁ δὲ ἔσπευδε πωλῆσαι τὸν ἀτίμητον· αὕτη τὸν Δεσπότην ἐπαγίνωσκεν, οὗτος τοῦτο ἐχωρίζετο· αὕτη ἠλευθεροῦτο, καὶ Ἰούδας δοῦλος ἐγέγονε τοῦ ἐχθροῦ. Δεινὸν ἡ ραθυμία! μεγάλη ἡ μετανοία! ἢ μοδώρησας Σωτῆρ, ὁ παθὼν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ σῶσον ἡμᾶς».

Τὴν πρωίαν μετὰ τὴν λειτουργίαν τῶν προηγιασμένων τελεῖται ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τὸ εὐχέλαιον χριομένων τῶν μελλόντων νὰ κοινωνήσωσι κατὰ τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην Πέμπτην.

Ἐν τῇ τετάρτῃ ἀγρυπνίᾳ ψάλλεται ὁ ὄρθρος τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Πέμπτης ἐν ἣ ἑορτάζομεν.

α'.) τὸν μυστικὸν δεῖπνον,

β'.) τὸν ἱερὸν νιπτῆρα,

γ'.) τὴν ἐν Γεθσημανῇ προσευχὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ

δ'.) τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα.

Ἀπὸ τῆς ἀγρυπνίας ταύτης ἀντὶ τοῦ

«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος...»

Ψάλλεται τὸ τροπάριον

«Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί...»

Μετὰ πολλῆς χάριτος ἅμα δὲ καὶ ζεούσης πίστεως ἐγράφησαν τὰ στιχηρὰ τῶν αἰνῶν ἐξ ὧν τῇ ἀληθείᾳ διαπρέπει τὸ πρῶτον :

«Συντρέχει λοιπὸν τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων ἵνα τὸν Δημιουργὸν καὶ Κτίστην τῶν ἀπάντων Ἠλιάτῳ παραδώσῃ ὡς τῶν ἀνόμων! ὡς τῶν κακίστων! ὅτι τὸν ἐρχόμενον κρίναι ζῶντας καὶ νεκροὺς εἰς κρίσιν εὐτρεπίζουσι τὸν ἰώμενον τὰ πάθη πρὸς πάθος ἐτοιμάζουσι! Κύριε μυχρόθυμε, μέγα σου τὸ ἔλεος, δόξα σοι».

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀγίας καὶ Μεγάλης Πέμπτης ἐν ἣ ὁ Ι. Χ. τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς παρέδωκε, κατ' ἀρχαῖον ἔθος οἱ πιστοὶ κοινωνοῦσι τῶν ἀρχάντων μυστηρίων, τελουμένης τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἐν τοῖς πατριαρχείοις, ἐν τῇ αὐτοκεφάλῳ ρωσικῇ Εκκλησίᾳ καὶ ἐσχάτως καὶ παρ' ἡμῖν, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τελεῖται ἡ τελετὴ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ ἁγίου Μύρου, ὅπερ δι' ἰδίας εὐχῆς ἁγιάζεται ἐν τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν.

«Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ

Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ἡμῶν».

Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὁσαύτως ἐν τοῖς Μητροπολιτικοῖς ὁρόνοις καὶ ἐν ταῖς Μοναῖς, ἀμέσως μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱεροῦ νιπτῆρος καθ' ἣν ἀναγινώσκεται τὸ Εὐαγγέλιον Ἰωάνν. γ'. 3-17 καὶ ὁ προεστὼς νίπτει τοὺς πόδας 12 ἱερέων ἢ μοναχῶν οὓς καὶ ἀσπάζεται.

Ὁ Ἀγγλος περιηγητὴς Wueler, ὁ μετὰ τοῦ Sprou τῷ 1676 τὴν Ελλάδα περιηγήσας, τὴν τελετὴν ταύτην ἐν τῷ τότε μητροπολιτικῷ ναῷ Ἀθηνῶν ἰδὼν λεπτομερῶς περιέγραψεν. Λίαν μεγαλοπρεπῶς κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων ἐτελεῖτο ἡ ἀκολουθία αὕτη τοῦ ἱεροῦ νιπτῆρος ἐν τῷ παλατίῳ, αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος νίπτοντος τοὺς πόδας 12 πανήτων τῆς πόλεως. Ἀκριβὴ περιγραφὴν τῆς τελετῆς ταύτης δίδωσιν ἡμῖν ὁ Κουροπλάτης. Οὕτως ἐν τῷ Βυζαντίῳ, οὕτω καὶ νῦν ἡ ἀκολουθία αὕτη τελεῖται ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ τοῦ Μονάχου.

Κατὰ τὸν 46 κανόνα τῆς ἐν Ἀποδικεῖα συνόδου, οἱ πρὸς τὸ ἅγιον βάπτισμα προετοιμαζόμενοι κατηχούμενοι, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὤφειλον νὰ ἀπαγγείλωσιν ἐνώπιον τοῦ ἐπισκόπου τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ὅπερ παρεδίδοτο εἰς αὐτοὺς τῇ Κυριακῇ τῶν Βαθῶν.

Ἐκ τῶν τοῦ Γ. ΛΑΜΠΑΚΗ.

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ